

Коломий Оксана Євгенівна
 здобувач кафедри аграрного права
 Національної юридичної академії України
 імені Ярослава Мудрого, помічник прокурора
 міста Кам'янець-Подільського

Проблеми нормативно-правового регулювання взаємодії правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування та громадських організацій щодо профілактики та боротьби зі злочинами у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Навряд чи коли-небудь стане відомо, як саме прадавнім людям стали відомі наркотичні властивості маку та конопель. Перші згадки про використання наркотичних засобів з'явилися близько 40 тисяч років тому. Під час культових церемоній, обрядів, з метою підвищення життєвого тону людини в цивілізаціях шумерів, китайців, індусів та ін.

Знання властивостей опійного маку від шумерів спочатку перейшли до Єгипту і Персії, потім до греків, а пізніше в ісламському культурі опіум мав приблизно таке ж значення, як і вино у християн. ( ) Стародавні слов'янські племена також користувались галюциногенними речовинами під час релігійних обрядів. Рослини з подібними властивостями використовувались древніми народами в якості лікарського засобу, а також під час проведення медичних процедур.

У середньовіччя контакти між культурами відбувались переважно завдяки торгівлі та війнам. В результаті хрестових походів, подорожей Марко Поло Європі стали відомі опіум і гашиш, поширені на Сході. Подорожі європейців до Америки принесли нові відкриття: кокаїн з Південної Америки та галюциногени з Центральної Америки. Проте, впритул Європа з наркотиками зіткнулася лише у XVII ст.

Історії відомі випадки, коли держави не забороняли наркотики, а навпаки сприяли процвітанню торгівлі ними. Прикладом можуть служити збройні конфлікти між Великобританією і Китаєм середини XIX ст., які увійшли до історії під назвою «опіумна війна».( )

У нашій країні у 1974 році Указом Президії Верховної Ради УРСР від 17.06.1974 року «Про внесення змін і доповнень до КК України» було криміналізовано незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання наркотичних засобів без мети збуту (ст.229-6 КК). До введення цієї статті в КК УРСР 1960 р. не було жодної статті, яка передбачала б кримінальну відповідальність за незаконний обіг наркотиків, навіть їх виробництво з метою збуту залишалось поза увагою законодавця. Така ситуація лише сприяла безконтрольному поширенню наркотичних засобів в країні.

Українською РСР як членом ООН було ратифіковано Єдину Конвенцію про наркотичні засоби 1961 року та Конвенцію про психотропні речовини 1971 р. ( ). У 1991 році Україною ратифіковано Конвенцію ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року. З того часу й розпочався процес вдосконалення зазначених норм, результатом чого стало введення до КК України 2001 року окремого розділу, присвяченого злочинам у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та іншим злочинам проти здоров'я населення.

Зараз в Україні спостерігається стійка тенденція до подальшого загострення пов'язаних з незаконним обігом (культивуванням наркотиковмісних рослин, розробкою, виробництвом, відпуском, виготовленням, зберіганням, розподілом, торгівлею, використанням, переміщенням на території України та за її межами) наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що створює безпосередню загрозу генофонду нації, забезпеченню правопорядку, національній безпеці України.

Кількість злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, за останні десять років збільшилась в чотири рази.

За таких умов боротьба з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та протидія зловживанню наркотичними засобами та психотропними речовинами є важливою складовою частиною діяльності держави і потребує координації зусиль центральних та місцевих органів виконавчої влади, громадських об'єднань, налагодження тісного співробітництва з відповідним державними органами і громадськими об'єднаннями зарубіжних країн, міжнародними організаціями, визначення основних напрямів державної політики у цій сфері.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 січня 2002 року №26-р схвалено концепцію реалізації державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин.

Одним із напрямків реалізації державної політики у зазначеній сфері Концепцією визначено – створення цілісної системи діяльності державних органів, підприємств, установ, організацій та громадських об'єднань у сфері боротьби з поширенням наркоманії, незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Однак, участь органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій в процесах боротьби зі злочинами у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів вимагає чіткого законодавчого визначення структури цих органів, їх завдань і повноважень, форм та методів діяльності, статусу працівників цих органів.

Чинне законодавство України сьогодні досить чітко визначає лише статус відповідних органів державної влади, зокрема загальнодержавної міліції. Проте, майже неврегульованими залишаються питання правоохоронної діяльності в системі місцевого самоврядування.

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» за органами місцевого самоврядування закріплені досить значний обсяг повноважень у цій сфері, зокрема: створення міліції, що утримується за рахунок коштів місцевого самоврядування, затвердження і звільнення керівників та дільничних інспекторів цієї міліції, проте їх реалізація не забезпечена належними організаційними, правовими, матеріальними, фінансовими, кадровими та іншими засобами.

Підсумовуючи наведене слід зазначити, що в сучасних умовах розв'язання питання профілактики та боротьби зі злочинами у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів вкрай важливе, і його не вирішити без подальшого розвитку законодавчої бази щодо функціонування й взаємодії органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів та громадських організацій у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Озерова М.Ю., Старшинський С.В., Старшинський В.С. «Коментар до законів України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». Х: «Бурун Книга» 2006.
2. Доброрез І.О., «Кримінологічна характеристика та попередження незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.
3. Батрименко В.І., Борденюк В.І., Виноградова Г.В., Єрофєєв М.І., Крегул Ю.І. Закон про місцеве самоврядування України: Наук.-прак. коментар.- К Книга, 1999.

Кондрюк Анатолій Федорович

проректор з науково-педагогічної і виховної роботи ПДАТУ, кандидат біологічних наук, доцент Подільського державного аграрно-технічного університету.

Акценти у виховному процесі

Одному із старійших аграрних закладів на Поділлі Подільському державному аграрно-технічному університету, у квітні 2009 року виповнилося – 90 років!

Приємно, що наш університет утвердився, не тільки як навчально-виховний але й культурний центр південно-західної України. В його стінах проводяться: міжнародні, всеукраїнські, регіональні та обласні наукові, науково-практичні, методологічні, навчально-виховні конференції, семінари; зліти відмінників, фестивали народної творчості, спортивні заходи.

Виховний процес серед студентства розпочинається, як відомо, з історії і традицій вищого навчального закладу.

Подільський державний аграрно-технічний університет – один із старіших і престижних навчальних закладів на Поділлі. Його історія почалася ще з 1919 року, коли в Кам'янці було відкрито сільськогосподарський факультет, перетворений в 20-ті роки минулого